

Pravila za unutardnevnu dodjelu
prekograničnih prijenosnih kapaciteta

između regulacijskih područja

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. ("HOPS")
i
Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini ("NOSBiH ")

Listopad 2019.

SADRŽAJ

Dio 0 Pojmovnik

Dio 1 Uvod

- 1.1. Opća načela
- 1.2. Postupak dodjele
- 1.3. Opća načela Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta

Dio 2 Opće odredbe

- 2.1. Raspoloživ unutardnevni kapacitet
- 2.2. Objava relevantnih informacija na internetskoj stranici HOPS dražbenog portala
- 2.3. Osnova dodjele unutardnevnog raspoloživog prijenosnog kapaciteta
- 2.4. Postojanost dodijeljenog unutardnevnog kapaciteta
- 2.5. Sekundarno tržište
- 2.6. Plaćanja

Dio 3 Uvjeti sudjelovanja

- 3.1. Uvjeti za registraciju
- 3.2. Obavješćivanje o promjenama

Dio 4 Isključivanje korisnika

Dio 5 Dražbeni portal

- 5.1. Opći uvjeti

Dio 6 Postupak dodjele unutardnevnih kapaciteta

- 6.1. Određivanje i objava raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta
- 6.2. Dodjela raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta
- 6.3. Obavješćivanje o rezultatima dodjele

Dio 7 Korištenje dodijeljenih unutardnevnih kapaciteta

- 7.1. Nominacija dodijeljenih unutardnevnih kapaciteta
- 7.2. Pravila za unutardnevna usklađivanja

Dio 8 Otkazivanje unutardnevne dodjele

Dio 9 Ograničenje dodijeljenih kapaciteta

Dio 10 Razno

- Članak 10.1 Ograničenje odgovornosti
- Članak 10.2 Viša sila
- Članak 10.3 Cjelovitost ugovora
- Članak 10.4 Povjerljivost

Članak 10.5 Izmjene i dopune
Članak 10.6 Mjerodavno pravo i sporovi
Članak 10.7 Obavijesti
Članak 10.8 Popis dodataka

Dio 0 Pojmovnik

Izrazi definirani ovim člankom (gdje je to potrebno i u množini) u ovim *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta* (uključujući sve dodatke i obrasce) imaju sljedeća značenja (izuzev ako iz konteksta ne proizlazi drugačije):

Dodijeljeni kapacitet – *kapacitet* dodijeljen u postupcima godišnje, mjesečnih i dnevnih dodjela

Dodijeljeni unutardnevni kapacitet – *kapacitet* dobiven kao rezultat postupka dodjele, a koji dodjeljuje *Dodjeliteľ prijenosnog kapaciteta* u postupku unutardnevne dodjele kako je određeno u dijelu 6 *Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta*

Dražbeni portal – elektronička internetska aplikacija s ograničenim pristupom kojom upravlja *Dodjeliteľ prijenosnog kapaciteta*, a koja je dostupna na <https://www.hops.hr/wps/portal>. Unutardnevna dodjela kapaciteta koju pruža *Dodjeliteľ prijenosnog kapaciteta* provodi se korištenjem *dražbene platforme*.

Raspoloživi unutardnevni prijenosni kapacitet (u daljnjem tekstu **unutardnevni kapacitet**) – Dio mrežnog prijenosnog kapaciteta (NTC, engl. Net Transmission Capacity) koji ostaje na raspolaganju za unutardnevnu dodjelu nakon postupka dnevne dodjele i nakon svake faze postupka unutardnevne dodjele.

Kapacitet – Prekogranični prijenosni kapacitet u MW.

Identifikacijska oznaka dodijeljenog prijenosnog kapaciteta (u daljnjem tekstu CAI, engl. Capacity Agreement Identification): Oznaka koja jedinstveno označava *pravo na kapacitet*.

Nositelj prava na kapacitet – Pravna osoba (*korisnik*) koji je stekao unutardnevni *kapacitet* tijekom postupka unutardnevne dodjele kapaciteta.

Pravo na kapacitet (u daljnjem tekstu CR, engl. Capacity Right) – pravo (korisnika) na korištenje *dodijeljenog kapaciteta* za prijenos električne energije izraženo u MW.

Prekogranična transakcija – Fizička razmjena električne energije između regulacijskih područja kojima upravljaju *HOPS* i *NOSBiH*.

Ograničenje dodijeljenog kapaciteta – Smanjenje *kapaciteta* u *hitnim slučajevima*, uključujući, ali ne ograničeno na, one uzrokovane *višom silom*, na interkonekciji između Hrvatske i Bosne i Hercegovine pri kojem *HOPS* i *NOSBiH* moraju hitno djelovati.

Isključno vrijeme – rok nakon kojeg su neusuglašene transakcije predmet principa spuštanja na nižu vrijednost.

Dnevna dražba – dražba provedena u skladu s *Pravilima za dražbe za dodjelu kapaciteta u SEE CAO*.

EIC-oznaka – (engl. Energy Identification Code) jedinstvena oznaka sudionika na europskom tržištu električne energije kojom se identificiraju subjekti u prekograničnoj trgovini (vidi <https://www.entsoe.eu/data/energy-identification-codes-eic/eic-approved-codes/>).

Hitan slučaj – uvjeti i/ili događaji i/ili okolnosti koje prema profesionalnoj procjeni HOPS-a i/ili NOSBiH-a ugrožavaju sigurnost opskrbe, dobavu ili prijenos električne energije ili tehničku sigurnost određenog nacionalnog prijenosnog sustava ili njegovog značajnog dijela kao u slučaju, ali ne ograničeno na, *višu silu* i/ili neplanirane uvjete u mreži.

ENTSO-E – (engl. European Network of Transmission System Operators for Electricity) – Europska mreža operatora prijenosnih sustava – udruženje operatora prijenosnih sustava.

Uredba EU: Uredba (EK-a) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije, a vezano za zajednička pravila za interno tržište električnom energijom.

Pravilo najranijeg prispjeća ponude (First come - First serve) – mehanizam dodjele prema kojoj se *zahtjevima korisnika*, u okviru limita za *unutardnevne dodjele prijenosnog kapaciteta*, udovoljava isključivo prema vremenu zaprimanja *zahtjeva* i bez primjene bilo kakvih drugih kriterija.

Viša sila: uvjeti i/ili događaji i/ili okolnosti, ili posljedica tih događaja koji su, izvan razumne kontrole *NOSBiH-a* i/ili *HOPS-a*, a koji se ne mogu spriječiti ili otkloniti razumnim predviđanjem i pažnjom, kao što su, ali nije ograničeno na, međunarodni neplanirani kružni tokovi, atmosferske pojave koje se smatraju neizbježnima zbog svog uzroka, opsega ili trajanja, neočekivani ili neizbježni gubici ili ograničenja kapaciteta, ukoliko ga *NOSBiH* i/ili *HOPS* mogu sanirati samo na način da ugroze sigurnost opskrbe i/ili koji se ne mogu riješiti mjerama koje su s tehničkog, financijskog i/ili ekonomskog stajališta razumno moguće za *NOSBiH* i/ili *HOPS*..

HOPS (Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o) – društvo sa sjedištem u Kupska 4, 10 000 Zagreb, Hrvatska, upisano u sudski registar pri Trgovačkom sudu u Zagrebu, pod br: 080517105.

Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta – Pravila za dodjelu unutardnevnih prijenosnih kapaciteta na granici regulacijskih područja Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. ("HOPS") i Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini ("NOSBiH")

Pravo na unutardnevni kapacitet (u daljnjem tekstu ICR, engl. Intraday Capacity Right) – odnosi se na obvezu korisnika da koristi *dodijeljeni unutardnevni kapacitet* za prijenos električne energije izražen u MW u svom punom iznosu.

Nominacija – *korisnikova* prijava *operatorima prijenosnih sustava programa* koji se odnose na snagu izraženu u MW koju će koristiti u okviru ograničenja kapaciteta određenog u *pravu na kapacitet* koji mu je dodijeljeno ili koje je jednako *pravu na unutardnevni kapacitet* koji mu je dodijeljen.

Uloga „Nomination Validator“ – uloga određena u definicijama *ENTSO-E* modela uloga.

NOSBiH (Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini) – društvo sa sjedištem u Hifzi Bjelevca 17, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, i registrirana poslovnim registru Bosne i Hercegovine s identifikacijskim brojem tvrtke: 08-50.3-7-3/05.

Program – *korisnikova nominacija prekogranične transakcije* u kojoj se navodi snaga u MW za svaki sat u danu.

Zahtjev – zahtjev koji šalje korisnik kako bi stekao unutardnevni dodijeljeni prijenosni kapacitet.

SEE CAO – engl. Coordinated Auction Office in South East Europe – Ured za koordinirane dražbe u jugoistočnoj Europi.

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta – *HOPS* (kad je u funkciji *dodjelitelja prijenosnog kapaciteta*) koji podliježe svim pravima i odgovornostima pripisanim *dodjelitelju prijenosnog kapaciteta*.

TSO (*engl. Transmission System Operator*, operator prijenosnog sustava) - odnosi se na fizičku ili pravnu osobu koja upravlja, osigurava održavanje te, ukoliko je potrebno, razvija prijenosni sustav u određenom području, te gdje je primjenjivo, njegove interkonekcije s drugim sustavima, te osigurava dugoročnu sposobnost sustava da udovolji razumnim zahtjevima za prijenos električne energije.

TSO-i (*engl. Transmission System Operators*, operatori prijenosnog sustava): Operatori prijenosnog sustava koji sudjeluju u zajedničkom dražbenom postupku, tj. HOPS i NOSBiH.

Korisnik – tržišni subjekt koji ispunjava preduvjete za sudjelovanje u postupku untardnevne dodjele kapaciteta barem jedne ugovorne strane (HOPS i NOSBiH) u skladu s člankom 3.1 ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*.

Radni dan - kalendarski dan od ponedjeljka do petka, izuzev hrvatskih državnih praznika.

Naslovi u ovim *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* su zbog jednostavnijeg praćenja i ne utječu na sadržaj ili interpretaciju ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*.

Dio 1 Uvod

Članak 1.1. Opća načela

Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta utvrđuju odredbe i uvjete koje su međusobno dogovorili HOPS i NOSBiH u svojstvu operatora prijenosnih sustava u svojim regulacijskim područjima, a u svrhu dodjele i korištenja *unutardnevnog kapaciteta* u oba smjera na granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Dodjela i korištenje *unutardnevnog kapaciteta* nije komercijalna aktivnost, već ima za cilj ostvarenje transparentnih metoda upravljanja zagušenjima.

Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta uređuju dodjelu i korištenje *unutardnevnog kapaciteta*.

Provođenje unutardnevnog postupka opisano u ovim *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* u skladu je s trenutnim pravilima sigurnosti prijenosnog sustava i ne utječe na opseg i korištenje kapaciteta koji je već dodijeljen na godišnjoj, mjesečnim i dnevnim dražbama.

Članak 1.2. Postupak dodjele

Unutardnevni kapacitet se dodjeljuje o obliku *prava na unutardnevni kapacitet* kojeg su *nositelji prava na kapacitet* obvezni koristiti u svom punom iznosu. *Unutardnevni kapacitet* dodjeljuje *dodjeliteľ prijenosnog kapaciteta* temeljem *pravila najranijeg prispjeća ponude* u skladu s dijelom 6.

U okviru ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* HOPS djeluje kao *dodjeliteľ prijenosnog kapaciteta* i za *kapacitet HOPS-a* i za *kapacitet NOSBiH-a*.

HOPS i/ili NOSBiH mogu bez prethodne obavijesti, u bilo kom trenutku, obustaviti ili prekinuti postupke koji se odnose na *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*, npr. u slučaju tehničkih kvarova.

Sve relevantne informacije u skladu s člankom 2.2 su na raspolaganju na internetskoj stranici HOPS dražbenog portala (<https://www.hops.hr/wps/portal>).

Članak 1.3. Opća načela Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta

Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta opisuju među ostalim aspektima zahtjeve koje tržišni subjekti moraju ispuniti kako bi mogli pristupiti *unutardnevnom kapacitetu* i koristiti ga. U članku 10.1 opisuje se ograničenje odgovornosti. *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* mogu zajednički izmijeniti i dopuniti operatori prijenosnih sustava u svrhu poboljšanja ili pojašnjenja odredbi i procedura, te u svrhu pojašnjenja nedoumica u skladu s člankom 10.5.

Opći pristup mreži za korištenje dodijeljenih kapaciteta ne ulazi u opseg ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* izuzev ako nije drugačije propisano u slijedećim odredbama. HOPS i NOSBiH pružaju usluge prijenosa u skladu s pravnim zahtjevima za pristup mreži u svakom regulacijskom području, te u skladu s relevantnim pravilima HOPS-a i NOSBiH-a.

Dio 2 Opće odredbe

Članak 2.1. Raspoloživi unutarodnevni prijenosni kapacitet

Raspoloživi unutarodnevni prijenosni kapacitet za dan isporuke D (00:00 do 24:00) objavljuje se na Dražbenom portalu u D-1 najkasnije u 18:00 kada počinje dodjela. Temelj za proračun raspoloživog kapaciteta su usuglašene unutarodnevne vrijednosti NTC-a i potvrđeni netirani planovi korištenja godišnjih, mjesečnih i dnevnih kapaciteta. Nakon svake uspješne dodjele raspoloživog unutarodnevnog prijenosnog kapaciteta vrijednosti se automatski snižavaju.

Članak 2.2. Objava relevantnih informacija na internetskoj stranici HOPS dražbenog portala

Posebice se objavljuju slijedeće informacije na internetskim stranicama HOPS dražbenog portala:

- a) *Pravila za unutarodnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* (izdanje koje je na snazi);
- b) Imena, brojevi telefaksa i telefona, adresa elektronske pošte kontakt osoba HOPS-a;
- c) Upute za korisnike za platformu za dodjelu kapaciteta;
- d) Ostale relevantne informacije.

Članak 2.3. Osnova dodjele raspoloživog unutarodnevnog prijenosnog kapaciteta

Vrijednosti *raspoloživog unutarodnevnog prijenosnog kapaciteta* nude se u jedinicama of 1 MW, pri čemu je najmanja vrijednost 1 MW. Vrijednosti *raspoloživog unutarodnevnog prijenosnog kapaciteta* se nude za svaki sati.

Članak 2.4. Postojanost dodijeljenog unutarodnevnog kapaciteta

Raspoloživi unutarodnevni prijenosni kapacitet se postojano nudi izuzev u slučaju ograničenja zbog *hitnog slučaja*, nakon što se uzmu u obzir sve raspoložive mjere u skladu s relevantnim nacionalnim i EU zakonodavstvom.

U slučaju *ograničenja HOPS* i *NOSBiH* će umanjiti *dodijeljeni unutarodnevni kapacitet* u skladu s dijelom 9. *Korisnik* nema pravo ni na kakvu financijsku kompenzaciju vezanu za *dodijeljeni unutarodnevni kapacitet*.

Članak 2.5. Sekundarno tržište

Prijenos prava korištenja ili ponovna prodaja *dodijeljenog unutarodnevnog kapaciteta* nije moguća.

Članak 2.6. Plaćanja

Nositelj prava na kapacitet ne plaća nikakvu cijenu za rezervaciju ili korištenje *dodijeljenog unutarodnevnog kapaciteta*.

Dio 3

Uvjeti sudjelovanja

Članak 3.1. Uvjeti za registraciju

S ciljem sudjelovanja u postupku unutardnevne dodjele i korištenja dodijeljenih unutardnevnih kapaciteta koji proizlazi iz toga postupka, tržišni subjekt mora udovoljiti svim uvjetima navedenim u *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* i ispuniti sljedeće preduvjete:

- **Na strani HOPS-a** – mora imati sklopljen Ugovor o odgovornosti za odstupanje i/ili potpisan Ugovor o sudjelovanju na tržištu električne energije sklopljen s Hrvatskim operatorom tržišta energije (HROTE) (hrvatski tržišni subjekt)
- **Na strani NOSBiH-a** – sklopiti sve potrebne ugovore s NOSBiH

Tržišni subjekt mora dostaviti HOPS-u koji djeluje u svojstvu *dodjelitelja prijenosnog kapaciteta* za oba *operatora prijenosnog sustava*, dva potpisana primjerka *Zahtjeva za sudjelovanje* (Dodatak 1) koji uključuje izjavu o prihvaćanju *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*.

Dva potpisana primjerka *Zahtjeva za sudjelovanje* dostavljaju se *dodjelitelju prijenosnog kapaciteta* u pisanom obliku poštom, kurirskom/dostavljačkom službom ili osobno. *Zahtjev za sudjelovanje* dostavlja se na adresu *dodjelitelja prijenosnog kapaciteta* ili osobno u urudžbeni ured (vidi Dodatak 2). *Zahtjevi za sudjelovanje* dostavljeni telefaksom ili elektroničkom poštom smatraju se ništavnima te će biti odbačeni dostavom obavijesti o odbacivanju. U svrhu isključivanja dvojbe, odbijeni *Zahtjev za sudjelovanje* smatrat će se ništavnim od samog podnošenja.

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta ima pravo provjeravati informacije u dostavljenim *Zahtjevima za sudjelovanje* i njihovim prilogima. *Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta* ima pravo odbiti registrirati *tržišnog subjekta* u slučaju nepodudaranja i/ili pogrešnog predstavljanja u *Zahtjevu za sudjelovanje*.

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta potvrđuje registraciju ili odbacivanje *Zahtjeva* slanjem obavijesti tržišnom subjektu najkasnije tri (3) *radna dana* po zaprimanju *Zahtjeva za sudjelovanje*.

Obavijest o potvrđivanju ili odbijanju registracije šalje se elektroničkom poštom na adresu elektroničke pošte navedenu u *Zahtjevu za sudjelovanje*. Ukoliko *dodjelitelj prijenosnog kapaciteta* odbije registrirati tržišnog subjekta, razlog(zi) za to navode se u obavijesti o odbacivanju *zahtjeva*.

Tržišni subjekt mora dostaviti sve zatražene dokumente najmanje pet (5) *radnih dana* prije namjeravanog sudjelovanja u postupku unutardnevne dodjele kapaciteta. Ukoliko se ovaj rok ne ispoštuje nadležni *operator prijenosnog sustava* ne može jamčiti sudjelovanje tržišnog subjekta.

Registrirani tržišni subjekt koji ispunjava sve uvjete navedene u ovom članku smatra se *korisnikom*.

Članak 3.2. Obavješćivanje o promjenama

Pri sudjelovanju u postupcima unutardnevne dodjele kapaciteta moraju se u svakom trenutku ispuniti uvjeti sudjelovanja određeni *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*. Posljedično, *korisnik* mora bez odgode obavijestiti oba *operatora prijenosnih sustava* o bilo kakvim promjenama koje utječu na ispunjenje predmetnih uvjeta.

O promjenama kontakt podataka korisnika i izjavama navedenim u obrascima koje dostavlja, korisnik je obavezan pismenim putem obavijestiti operatore prijenosnih sustava u roku od osam (8) dana.

Dio 4 Isključivanje korisnika

Ako *korisnik* na bilo koji način:

- a) povrijedi *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* (posebice, ali nije ograničeno na, kršenje odredbi iz dijela 7);
- b) se ponaša na način koji štetno utječe ili ugrožava tržišno nadmetanje u postupcima za unutardnevnu dodjelu kapaciteta;
- c) objavi stečaj, postane nelikvidan ili mu je određena obustava plaćanja;
- d) postane subjektom zahtjeva za izricanje stečaja, nelikvidnosti ili obustave plaćanja.

Korisnik će bez odlaganja biti isključen iz postupaka dodjele kapaciteta od strane *HOPS-a*, odnosno *NOSBiH-a*, po odobrenju drugog *operatora prijenosnog sustava*. *Korisnik* će bez odgode biti obaviješten o isključivanju putem telefaksa i elektroničke pošte.

Dio 5 Dražbeni portal

Članak 5.1 Opći uvjeti

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta organizira i provodi zajedničke *dodjele raspoloživih unutardnevnih prijenosnih kapaciteta* elektroničkim putem u korisničkom okruženju *platforme za dodjelu kapaciteta*.

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta korisnicima dostavlja dokumentaciju o *dražbenom portalu* (na internetskoj stranici <https://www.hops.hr/wps/portal>) te osigurava operativne upute vezano uz korištenje *platforme za dodjelu kapaciteta* i *korisničku podršku*.

Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta zadržava pravo izmjene dnevnog operativnog režima, odnosno, kada je to utemeljeno, obustavu procesa, posebice kada dođe do sljedećih tehničkih problema: opća nerapoloživost interneta, nerapoloživost internetskih veza *dražbenog portala*, ili nerapoloživost *dražbenog portala* (servera, baze podataka ili greška programske podrške *dražbenog portala*).

Svi *korisnici dražbenog portala* će bez odgode biti obaviješteni o stvarnoj operativnoj situaciji.

Primitak podataka pravovaljan je samo ako su podaci zaprimljeni od strane *dražbenog portala za dodjelu kapaciteta* prije isteka roka.

U svrhu sudjelovanja u postupku *odjelje kapaciteta*, *zahtjevi* se podnose putem *dražbenog portala*. *Zahtjev* koji ne ispuni bilo koji uvjet naveden u *Pravilima za unutardnevnu odjelju prijenosnih kapaciteta* bit će odbijen. *Korisnik* će dobiti poruku o statusu *zahtjeva* u *platformi za odjelju kapaciteta*. *Dodijeljeni unutardnevni kapacitet* se ne može modificirati niti otkazati.

Dio 6

Postupak unutardnevne odjelje kapaciteta

Članak 6.1. Određivanje i objava raspoloživog unutardnevnog kapaciteta

HOPS određuje raspoloživi *unutardnevni kapacitet* u svakom smjeru i za svaki sat koji se može koristiti za unutardnevnu odjelju kapaciteta prema metodologiji opisanoj u članku 2.1.

Vrijednosti *dodijeljenog unutardnevnog kapaciteta* za dan D raspoložive su na dražbenom portalu najkasnije u 18:00 sati (CET) na dan D-1.

U slučaju dodatnih ograničenja u prijenosnom sustavu (koja se nisu mogla predvidjeti u trenutku izračuna mrežnog prijenosnog kapaciteta), vrijednosti *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta* se mogu izmijeniti. *HOPS* ima pravo modificirati *raspoloživi unutardnevni prijenosni kapacitet* tijekom dana na dražbenom portalu.

Raspoloživi unutardnevni prijenosni kapacitet za određeni sat se prilagođava nakon odjelje svakog *dodijeljenog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta* za taj sat i kontinuirano se objavljuje na dražbenom portalu.

Članak 6.2. Odjelja raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta

Samo uspješno registrirani *korisnici* koji u potpunosti udovoljavaju zahtjevima definiranim u dijelu 3 mogu podnijeti *zahtjev* za odjelju *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta*. Podnošenje *zahtjeva*, kao i preuzimanje rezultata odvija se isključivo kroz *dražbeni portal*.

Zahtjev (za dan D) se podnosi *HOPS-u* putem *dražbenog portala* počevši od 18:00h (CET) na dan D-1, ali najkasnije 60 (šezdeset) minuta prije početka prvog sata na koji se unutardnevna *prekogrančna transakcija* odnosi. Najmanja vrijednost kapaciteta koja se može zatražiti je 1MW, a najveća vrijednost jednaka je vrijednosti *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta*. U jednom *zahtjevu* može se zatražiti samo jedna vrijednost kapaciteta za jedan smjer i za jedan ili više sati u danu D.

Članak 6.3. Obavješćivanje o rezultatima odjelje

Zahtjev svakog *korisnika* se obrađuje u *dražbenom portalu* temeljem *pravila najranijeg prispjeća ponude*, a *korisnik* se odmah obavješćuje o rezultatima kroz *dražbeni portal*. U slučaju prihvaćanja zahtjeva korisnik stječe *pravo na kapacitet* s identifikacijskom oznakom dodijeljenog prijenosnog kapaciteta. *HOPS* i *NOSBiH* odmah ovlašćuju *korisnika* s identifikacijskom oznakom dodijeljenog prijenosnog kapaciteta za korištenje *prava na unutardnevni kapacitet* (unošenjem prava na unutardnevni kapacitet u sustave planova prekogrančne razmjene električne energije) i omogućuju prijavu planova u skladu s lokalnim pravilima.

Dio 7

Korištenje dodijeljenog unutar dnevnog prijenosnog kapaciteta

Nositelj prava na kapacitet i njegov prekogranični partner (u daljnjem tekstu partner) se obvezuju iskoristiti cjelokupnu vrijednost iznosa *prava na unutar dnevni kapacitet*. U tom slučaju nominirani iznos kapaciteta jednak je *pravu na unutar dnevni kapacitet* dobivenom u postupku unutar dnevne dodjele kapaciteta za svaki sat i smjer, i u potpunosti je usklađen s nominacijom partnera. Ovu obvezu nadgleda *dodjelitelj prijenosnog kapaciteta*.

Ukoliko *nositelj prava na kapacitet* prekrši ovu obvezu tri (3) puta tijekom jedne (1) kalendarske godine, *operatori prijenosnih sustava (HOPS i/ili NOSBiH)* imaju pravo isključiti nositelja *prava na kapacitet* iz postupka unutar dnevne dodjele kapaciteta na razdoblje od dvanaest (12) mjeseci. *Dodjelitelj prijenosnog kapaciteta*, na osnovi zahtjeva za isključenje kojeg podnose *operatori prijenosnih sustava* šalje obavijest o isključenju nositelju prava na kapacitet. Smatra se da je ova obveza prekršena ako *nositelj prava na kapacitet* (ili njegov partner) ne koriste (ili djelomično koriste) kapacitet najmanje jedan (1) sat u razdoblju za koje su kapacitet dobili. Svaki sat nekorištenja *prava na unutar dnevni kapacitet* smatra se novim kršenjem obveze. Isključene stupa na snagu s datumom navedenim u obavijesti, ali najranije sljedećeg dana nakon što *dodjelitelj prijenosnog kapaciteta* zaprimi zahtjev za isključenje od *operatora prijenosnih sustava*.

Korištenje rezerviranih prijenosnih kapaciteta provodi se dostavom fiksnih planova prekogranične razmjene HOPS-u i NOSBiH-u u skladu s pravnim uvjetima za pristup mreži u svakom regulacijskom području i primjenjivim tržišnim pravilima HOPS-a i NOSBiH-a.

Korisnik je dužan iskoristiti dodijeljeni unutar dnevni prijenosni kapacitet najkasnije 60 minuta nakon stjecanja prava na korištenje.

Članak 7.1. Nominacija dodijeljenih unutar dnevnih prijenosnih kapaciteta

Nakon svakog postupka dodjele, *nositelj prava na kapacitet* i njegov partner *nominiraju* unutar dnevne *programe* kroz postojeće sustave planova prekogranične razmjene električne energije oba *operatora prijenosnog sustava* u skladu s lokalnim pravilima.

Nominacija unutar dnevnih programa se mora napraviti kod oba operatora sustava u istom satu, a najkasnije 45 (četrdesetpet) minuta prije početka prvog sata na koji se unutar dnevna *prekogranična transakcija* odnosi.

Ista pravila i formati podataka koriste se u postupku prijavljivanja planova razmjene, kao i kod prijave dnevnih planova razmjene i planova razmjene zasnovanih na dugoročnim pravima.

Otkazivanje prethodno nominiranih i potvrđenih programa nije moguće.

Članak 7.2. Pravila za unutar dnevno usklađivanje

Postupak unutar dnevnog usklađivanja odvija se nakon svakog postupka dodjele i *nominacije* unutar dnevnog kapaciteta.

Usklađivanje između *operatora prijenosnih sustava* odvija se nakon zaprimanja *nominacija* unutar dnevnih *programa*, a *nominacija* se potvrđuje prema vremenskim rokovima definiranim u Dodatku 3.

Usklađivanje se radi za cijeli dan D (od 18:00 do 23:15 D-1) i kasnije za preostale sate u danu D prema Dodatku 3.

U slučaju neslaganja unutardnevnih *programa* nominiranih s obje strane granice, *HOPS* i *NOSBiH* imaju pravo modificirati vrijednosti nominiranih unutardnevnih programa. Ni u kojem slučaju ni *HOPS* ni *NOSBiH* nisu odgovorni za gubitak profita, gubitak u poslovanju ili neku drugu posrednu, slučajnu, posebnu ili posljedičnu štetu bilo kakve vrste.

HOPS i *NOSBiH* uspoređuju/usklađuju dostavljene pojedinačne fiksne planove razmjene na zajedničkoj granici. *Korisnicima* nisu dozvoljene izmjene nominiranih unutardnevnih *programa*. Ukoliko postoji razlika u prijavljenim planovima razmjene u *isključno vrijeme* primjenjuje se pravilo spuštanja na nižu vrijednost.

Dio 8

Otkazivanje unutardnevne dodjele

HOPS i/ili *NOSBiH* mogu otkazati postupak unutardnevne dodjele kapaciteta bez odgode u *hitnim slučajevima*, nakon što su poduzeli sve druge raspoložive mjere u skladu s nadležnim nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom EU. Također je moguće smanjiti vrijednosti *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta*. U tim se slučajevima vrijednosti *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta* za odgovarajuće sate odmah postavljaju na 0 ili drugu dogovorenu vrijednost. *Raspoloživi unutardnevni prijenosni kapacitet* ostaje izmijenjen sve dok se oba *operatora prijenosnih sustava* ne dogovore da povuku otkaz postupka *dodjele unutardnevnog prijenosnog kapaciteta* ili smanjenja *raspoloživog unutardnevnog prijenosnog kapaciteta*.

Postupak unutardnevne dodjele se također može otkazati zbog ozbiljnih poremećaja u radu interneta, *dražbenog portala* i drugih IT sustava ili uređaja koje *HOPS* i/ili *NOSBiH* upotrebljavaju u postupku unutardnevne dodjele.

U slučaju izvanrednih okolnosti *HOPS* će o tome obavijestiti sve *korisnike* objavom obavijesti na *HOPS dražbenom portalu*, ukoliko to bude moguće.

Dio 9

Ograničenje dodijeljenih kapaciteta

U slučaju *ograničenja dodijeljenog kapaciteta* kapacitet se ograničava prema sljedećem redoslijedu:

1. Kapacitet dodijeljen na unutardnevnoj dražbi
2. Kapacitet dodijeljen na dnevnoj dražbi;
3. Kapacitet rezerviran ili dodijeljen na mjesečnoj dražbi;
4. Kapacitet rezerviran ili dodijeljen na godišnjoj dražbi.

U okviru svake gore naveden grupe *kapaciteta*, kapacitet se razmjerno ograničava svim sudionicima, pri čemu će se ograničeni *kapacitet* zaokružiti na prvu višu vrijednost MW.

U svakom slučaju, *HOPS* i/ili *NOSBiH* moraju odmah obavijestiti *nositelja prava na kapacitet* i njegovog partnera o ograničenju.

Nositelju prava na kapacitet neće se platiti nikakva financijska nadoknada za ograničeni kapacitet koji je dobio u postupku dodjele unutardnevnog kapaciteta.

Dio 10 **Razno**

Članak 10.1. Ograničenje odgovornosti

Operatori prijenosnih sustava, neće biti solidarno odgovorni nositelju prava na kapacitet za štetu uzrokovanu sudjelovanjem, odnosno nemogućnošću sudjelovanja nositelja prava na kapacitet u postupku unutardnevne dodjele kapaciteta. Nositelj prava na kapacitet neće smatrati operatore prijenosnih sustava solidarno odgovornim, te će im nadoknaditi štetu vezanu za potraživanja naknade štete treće strane. Ni u kojem slučaju HOPS i/ili NOSBiH neće biti odgovorni za gubitak profita, gubitak u poslovanju ili neku drugu posrednu, slučajnu, posebnu ili posljedičnu štetu bilo kakve vrste.

HOPS i NOSBiH se obvezuju da će provoditi svoje dužnosti i izvršavati svoje obveze prema Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta pažnjom dobrog gospodarstvenika voditelja regulacijskog područja, te u skladu s mjerodavnim propisima iz zakonodavstva EU, hrvatskim i BiH zakonima i propisima.

Članak 10.2 Viša sila

HOPS i/ili NOSBiH nisu odgovorni za neispunjenje, neuredno ispunjenje ili kašnjenje u ispunjenju obveza koje proizlaze iz ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*, ukoliko, i u opsegu u kojem je to neispunjenje, neuredno ispunjenje ili kašnjenje u ispunjenju obveza rezultat okolnosti nad kojima obvezna strana nije imala utjecaj, uključujući, ali ne ograničeno na, *višu silu* i druge okolnosti za koje relevantna strana nije odgovorna i koje se ne mogu riješiti mjerama koje je, s tehničkog, financijskog i/ili ekonomskog stajališta, mogao poduzeti *HOPS i/ili NOSBiH*.

Članak 10.3. Cjelovitost ugovora

Bez obzira na posebne odredbe iz ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*, nikakva izmjena ugovora između *HOPS i/ili NOSBiH* s jedne strane i *korisnika* s druge strane neće stupiti na snagu, izuzev ako nije u pisanom obliku, potvrđena putem telefaksa ili elektroničke pošte, izvršena i dostavljena od strane *HOPS i/ili NOSBiH*. Ako bilo koji dio ili odredba *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta* i/ili njihovih dodataka postane nevažeća, nezakonita, ništetna i/ili neprimjenjiva, ostali dijelovi će ostati na snazi i primjenjivi, te to neće na njih utjecati. Bilo kakav nevažeći, nezakonit, ništetan i/ili neprimjenjiv dio ili odredba, zamijenit će se važećim, zakonitim i/ili primjenjivim dijelom ili odredbom na način da se postigne namjeravani ekonomski i zakonski učinak u opsegu u kojem je to moguće.

Članak 10.4. Povjerljivost

Radom i djelovanjem u skladu s *Pravilima za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*, *HOPS i/ili NOSBiH* i njihova povezana društva, ako ih imaju, mogu dobiti ili imati pristup povjerljivim informacijama o korisnicima. Povjerljive informacije uključuju sve informacije koje su dostavljene u pisanom obliku i označene kao "Povjerljive" ili otkrivanje informacije u drugom obliku koji nije pisani, na način da se osobi kojoj se informacija otkriva treba reći prije ili istodobno s takvim otkrivanjem da povjerljiva informacija može biti otkrivena ili jest otkrivena.

HOPS i/ili NOSBiH suglasni su da će držati povjerljive informacije povjerljivima i neće ih otkriti bez prethodnog pristanka *korisnika* ili ih učiniti dostupnima, u bilo kojem obliku, nekoj trećoj strani, te da neće koristiti takve informacije u bilo koju svrhu osim za razmatranje odredbi ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta*, izuzev ukoliko se radi o javnim vlastima.

Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na sve informacije otkrivene *HOPS i/ili NOSBiH*, kako je navedeno u članku, ako:

- a. je, prethodno takvom otkrivanju, to već bilo poznato javnosti ili ako je nakon takvog otkrivanja to postalo poznato javnosti, ali ne krivnjom *HOPS i/ili NOSBiH*;
- b. su to *HOPS i/ili NOSBiH* znali prije objave;
- c. su nakon otkrivanja, istu informaciju primili *HOPS i/ili NOSBiH* od treće strane koja nije imala obvezu tajnosti prema odgovarajućem *korisniku* glede takve informacije.

Članak 10.5. Izmjene i dopune

O svim izmjenama i dopunama ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*, korisnik će biti obaviješten putem obavijesti objavljenoj u novoj verziji ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* na internetskim stranicama *HOPS i/ili NOSBiH*. Takva obavijest će upućivati na izmijenjene ili dopunjene članke i datume po stupanju na snagu novih odredbi *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*. Osim ako to nije navedeno u novoj verziji *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*, nije potrebna nova registracija, a korisnici prihvaćaju nova *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* nastavlajući sa sudjelovanjem u postupku unutardnevne dodjele.

Članak 10.6. Mjerodavno pravo i sporovi

Za sve sporove između *HOPS-a* i *korisnika* koji proizlaze iz ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* mjerodavno je isključivo hrvatsko pravo.

Članak 10.7. Obavijesti

Osim tamo gdje to ova *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* drugačije nalažu, svaka obavijest u okviru ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* mora biti u pisanom obliku i naslovljena na adrese dane u Dodatku 2.

Članak 10.8. Popis dodataka

Dodatak 1	Zahtjev za sudjelovanje u dodjeli kapaciteta
Dodatak 2	Popis kontakata
Dodatak 3	Postupak unutardnevne dodjele i rokovi

Dodatak 1 - Zahtjev za sudjelovanje u dodjeli kapaciteta

Zahtjev za sudjelovanje u postupku unutardnevne dodjele kapaciteta na granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Ime tvrtke/poduzetnika	
EIC-oznaka	
Adresa, država	
Matični broj tvrtke iz sudskog registra	
Ovlašteni predstavnik	
Broj obveznika PDV-a	

Ovime objavljujemo našu namjeru da sudjelujemo u postupku unutardnevne dodjele kapaciteta na granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ispunjavamo sve uvjete za sudjelovanje iz „Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta“ na granici regulacijskih područja Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o. („HOPS“) i Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini („NOSBiH“) (u daljnjem tekstu *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*). Pročitali smo i u potpunosti prihvaćamo da ćemo poštivati sva pravila, propise i IT zahtjeve iz engleske verzije ovih *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta* koja je objavljena na internetskim stranicama operatora prijenosnih sustava.

Potvrđujemo da se dopuštenje za naše sudjelovanje u postupcima unutardnevne dodjele može povući u slučaju kršenja odredbi *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnog kapaciteta*.

Za tržišnog subjekta

Datum: _____

Potpis

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. kao *dodjelitelj prijenosnog kapaciteta* odobrava gore navedeni zahtjev za sudjelovanje i registrira ovaj zahtjev pod registarskim brojem:

Za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

Datum: _____

Potpis

Dodatak 1 - Prvitak 1

Popis ovlaštenih predstavnika *korisnika*

Korisnik ovlašćuje sljedeće osobe da djeluju u ime *korisnika*:

- za potpis Zahtjeva za sudjelovanje

Ime	Broj telefona	Broj mobilnog telefona	Broj telefaksa	Adresa elektronske pošte

- za podnošenje zahtjeva *odjelniku prijenosnog kapaciteta* za *dodjelu raspoloživog unutar dnevnog prijenosnog kapaciteta*

Ime	Broj telefona	Broj mobilnog telefona	Broj telefaksa	Adresa elektronske pošte

Važeća adresa za slanje zahtjeva za sudjelovanje u dodjeli kapaciteta: (popunjava se u slučaju promjene adrese)	
--	--

U slučaju bilo koje promjene podataka iz gornje tablice, korisnik se obvezuje obavijestiti *odjelnika prijenosnog kapaciteta*.

Dodatak 2 – Popis kontakata

Tržišni subjekti moraju dostaviti **Zahtjeve za sudjelovanje na dražbama** (vidi Dodatak 1) *dodjelitelju prijenosnih kapaciteta* na sljedeću adresu:

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.
Sektor za tržište

Kupska 4
10000 Zagreb
Hrvatska

Za osobnu dostavu na gore navedenu adresu urudžbeni ured je otvoren od 09:00 do 15:00 (CET) svakog radnog dana.

Svaka potvrda koju izda urudžbeni ured *dodjelitelja prijenosnih kapaciteta* potvrđuje samo datum i vrijeme primitka dokumenta – ne i ispravnost ili točnost dokumenta.

Korisnici mogu za ostalu komunikaciju s *dodjeliteljem prijenosnih kapaciteta* koristiti sljedeće brojeve telefaksa i kontakte:

Pravila dodjele

Ime	Broj telefona	Adresa elektronske pošte	Broj telefaksa
HOPS Capacity office	+385 1 4545 800	capacity-office@hops.hr	+385 1 4545 465

Registracija korisnika

Ime	Broj telefona	Adresa elektronske pošte	Broj telefaksa
Gorana Štefanac Jušić	+ 385 1 4545 647	gorana.stefanac@hops.hr	+ 385 1 4545 465

Pitanja o postupku dodjele unutardnevnog kapaciteta (00:00-24:00)

	Broj telefona	Adresa elektronske pošte	Broj telefaksa
Nacionalni dispečerski centar	+385 1 4545 701	NacionalnidispecerskicentarZagreb@hops.hr	+385 1 6171 297

Dodatak 3 – Postupak unutardnevne dodjele i rokovi

Vremenski raspored za svaki sat postupka unutardnevne dodjele opisan je u tablici ispod (H je sat postupka unutardnevne dodjele za dan D):

Unutardnevno razdoblje	00:00-24:00	01:00-24:00	02:00-24:00	23:00-24:00
Unutardnevni ATC je raspoloživ na dražbenom portalu (Napomena: ažurirani podaci su stalno dostupni)	18:00 (D-1)	18:00 (D-1)	18:00 (D-1)		18:00 (D-1)
Vrijeme za dostavljanje zahtjeva	18:00 (D-1) - 23:00 (D-1)	18:00 (D-1) - 24:00 (D-1)	18:00 (D-1) - 01:00	18:00 (D-1) - 22:00
Vrijeme za nominaciju	18:00 (D-1) - 23:15 (D-1)	18:00 (D-1) - 00:15 D	18:00 (D-1) - 01:15 D	18:00 (D-1) - 22:15 D
Uskađivanje između TSO-a	18:00 (D-1) - 23:30 (D-1)	18:00 (D-1) - 00:30	18:00 (D-1) - 01:30	18:00 (D-1) - 22:30
Rok za potvrdu hrvatskog tržišnog subjekta/ subjekta odgovornog za odstupanje u BiH	23:45 (D-1)	00:45	01:45	22:45

Na navedeno vrijeme početka i završetka ne utječu promjene koje nastupaju zbog prijelaza na ljetno računanje vremena.